Latin-Amerikagruppene
i Norge (LAG)

POLITISK PLATTFORM

Latin-Amerikagruppene i Norge (LAG) er en partipolitisk uavhengig solidaritets-organisasjon. Vi jobber for å spre informasjon om forholdene i Latin-Amerika og støtter de som jobber for en bedre fremtid på kontinentet. For LAG er det viktig å støtte arbeidet med å finne og utvikle alternativer til markedsliberalismen eller nyliberalismen, følge opp demokratiserings- og fredsprosesser, og arbeide for grunnleggende menneskerettigheter.

Latin-Amerika

På tross av enorme naturressurser, rikdommer og kulturell arv, befinner Latin-Amerika seg i dag midt i ei enorm sosial krise. Krisa er resultat av den historiske arven etter den europeiske erobringa. I kristendommens navn utrydda erobrerne de fleste opprinnelige folkegruppene og avbrøt den naturlige utviklinga i området. Overføringa av rikdommer til Europa var kilde til de europeiske kongedømmenes makt og den kapitalistiske industrialiseringa i Vesten. Den akutte mangelen på arbeidskraft på det amerikanske kontinentet blei løst ved å importere og gjøre hele afrikanske folkegrupper til slaver.

Til tross for Bolivar og andres frigjøringskamp, betydde ikke opphevelsen av koloniherredømmet i Latin-Amerika slutten på ytre innblanding eller elitistiske maktstrukturer. Tallrike demokratiseringsforsøk ble i det 19. og 20. århundret brutalt slått ned, diktaturene var i mange tilfeller direkte støttet av USA og CIA. I tida etter andre verdenskrig var regionen prega av en undertrykkende politikk med “nasjonal sikkerhet” som doktrine, under nordamerikansk beskyttelse i samarbeid med fåmannsvelde styrt av etterkommere etter europeere. Denne politikken undergrov utviklingsprosessene som CEPAL (Comisión Económica para América Latina) stod i spissen for.

I tillegg til arven fra det institusjonelle klientvesenet, korrupsjon, nedbrytningen av statenes rolle, og mangelen på en kultur for inkludering og deltakelse, foregår demokratiseringsprosessene på en ufordelaktig internasjonal scene. Dette skjer blant annet gjennom WTOs forskrifter og angrepene på FN som multilateralt system. ”Krigen mot terrorisme” og den aggresjonen denne har medført mot det palestinske, irakiske og afghanske folket sender skygger over Latin-Amerika. Dette er først og fremst representert ved amerikanske militærbaser der det finnes strategiske naturressurser.

Demokratisk utvikling

LAG mener at et demokrati sikrer representativitet og legitimitet gjennom frie valg. Demokratiet er deltakende, med konsensusskapende nivåer og nasjonale og regionale prosjekter som inkluderer det sivile samfunnet, særlig folkelige sosiale bevegelser. Demokratiet må også gjelde på de økonomiske og sosiale områdene ved at flertallet får nyte godt av utvikling, kultur og samfunnets rikdommer. Demokratiet må sikres gjennom at ytringsfriheten respekteres slik at befolkningen får fri tilgang til uavhengig informasjon.

LAG støtter de pågående demokratiseringsprosessene i Latin-Amerika. Demokratisk utvikling innebærer respekt for sivile og politiske rettigheter, men også sosiale, kulturelle og økonomiske rettigheter. Med den ecuadorianske urfolkslederen Humberto Ulcuangos sier vi: "Demokrati med sult og uvitenhet er ikke demokrati." I Latin-Amerika fins det i dag en levende demokratisk bevegelse, sammensatt av tusenvis av folkebevegelser, politiske koalisjoner og styresmakter med folkelig utspring. Disse ønsker å skape egalitære samfunn som er fullverdige partnere i det internasjonale fellesskapet. Utfordringen i denne prosessen er å skape strukturelle demokratiske reformer og regional integrasjon som fokuserer på nødvendigheten av å gjenoppbygge landene, skape arbeidsplasser og utrydde fattigdom. Det er en prosess som vekker internasjonal interesse og sterke motreaksjoner fra nasjonale eliter.

I løpet av de siste tre tiåra har demokratiet fått rotfeste både i befolkningen og i den institusjonelle strukturen. Valgresultat blir respektert og maktskifter skjer frivillig og uten vold. Vi kan snakke om ei i stor grad vellykka konsolideringsprosess. Likevel viser kuppet i Honduras at demokratiet fortsatt er skjørt i mange land og at det lett kan brytes ned. LAG vil forsvare de demokratiske institusjonene og folkets rett til å velge sine egne ledere.

LAG mot nyliberalisme

I Latin-Amerika har definisjonen av utvikling tradisjonelt vært redusert til økonomisk vekst. Regionen ble utover 1980- og 90-tallet utsatt for nyliberale reformer med mål om økonomisk vekst og inflasjonsstopp. Inflasjonen stoppet opp med reformene, men den økonomiske veksten stagnerte, arbeidsløsheten eksploderte og fattigdommen ble dypere. Etter tiår med nyliberal sjokkterapi står Latin-Amerika igjen som det kontinentet med størst ulikhet mellom fattig og rik.

LAG støtter kampen for arbeidsplasser, sosiale goder, omfordeling av jord og matsikkerhet. LAG støtter initiativene i regionen til en naturressursforvaltning som respekterer lokalbefolkning og miljø, og favoriserer nasjonal videreforedling og sysselsetting ved statlig kontroll. LAG støtter integreringsprosesser i Latin-Amerika som prioriterer sosiale behov og menneskerettigheter, som handelsavtalen ALBA og den søramerikanske utviklingsbanken Banco del Sur.

Menneskerettigheter

I Latin-Amerika har respekten for menneskerettighetene ofte vært manglende. Para-militarisme og statlig terrorisme under sivile og militære diktatur har forårsaket grove brudd på menneskerettigheter. Fredsprosessene som fulgte etter perioder med ekstrem undertrykking på den sørligste delen av kontinentet og i Mellom-Amerika, fikk store

konsekvenser for menneskerettsproblematikken. Ansvarlige for forbrytelser mot menneskeheten fikk amnesti, og demokratiske reformer som kunne påvirket strukturelle årsaker til konflikter i regionen ble undergravd.

Opprettelsen av Den interamerikanske menneskerettighetskommisjonen - og domstolen var et skritt framover i retning av å styrke sivile og politiske rettigheter. Anerkjennelsen av sosiale rettigheter ligger likevel langt tilbake, både juridisk og materielt sett, noe som kommer til uttrykk i den enorme utenlandsgjelda som aldri kan nedbetales under den nyliberale modellen som har vært dominerende i regionen i flere tiår. For nyliberalismen reduseres menneskerettighetene til å dreise seg om de multinasjonale selskapenes rett til å investere, sikre seg privat eiendom, økonomiske fordeler og naturressurser uten restriksjoner, på bekostning av sosial velferd og naturvern.

LAG fremmer respekt for menneskerettigheter, og forstår disse som retten til et verdig liv for alle mennesker, retten til utvikling for alle folkegrupper og individer, og retten til å forsvare seg mot alle makthavere som nekter folk utvikling eller setter den i fare. Ut fra denne overbevisningen legger LAG vekt på forsvar av borgerplikten og styrking av demokratiet, slik at arbeidere og lokalsamfunn kan gripe inn for å forbedre levekårene sine, kjempe mot ekskludering og for de sårbare gruppene, for fred, for den nødvendige oppreisningen av de mest undertrykte folkene, for vern av naturen og vilkår for utvikling.

Kvinnekamp

Et av Latin-Amerikas største problem er den utbredte ekskluderingen og diskrimineringen av kvinner, både økonomisk, sosialt og politisk. Fattigdom og sult rammer kvinner sterkest. Likevel ser vi at kvinner er å finne i fremste rekke i den sosiale motstanden. LAG mener at bare der kvinners rettigheter blir respektert, der de slipper diskriminering og vold, og innehar virkelige borgerretter, kan et samfunn kalles egalitært og deltakende. Vi arbeider for at kvinner og menn skal ha like muligheter, og for at kvinners bidrag til og rolle i samfunnsøkonomisk utvikling skal anerkjennes.

Dette kommer til uttrykk gjennom initiativ til å forbedre familierelasjoner, bekjempe underordning og vold mot kvinner, lette tunge arbeidsbyrder, tilrettelegge for ytring og deltakelse i offentligheten, og ved å endre tanken om at omsorg for barn og eldre er noe bare kvinner bør ta seg av. Det dreier seg om bevisstgjøring av kvinner i forhold til å forhandle og restrukturere sine relasjoner til menn i hjemmet og i samfunnet, gjennom å endre den materielle og kulturelle grunnmuren av ulikheter mellom kjønnene. LAG støtter myndiggjøringen av kvinneorganisasjoner i Latin-Amerika og deres autonomi og kollektive kreativitet, for å mobilisere organisasjonene til å fungere som pressgrupper for endring.

Fattigdom og sosial uro påvirker ofte kvinners livssituasjon sterkest. Bare et samfunn hvor kvinner og menn er likestilte kan betegnes som et rettferdig samfunn med et reelt demokrati. LAG ønsker å synliggjøre den viktige rollen kvinner spiller i dagliglivet, sivilsamfunnet, fredsprosesser og den latinamerikanske politikken. Det finnes i dag sterke og slagkraftige kvinnebevegelser i Latin-Amerika i form av lokale, regionale og internasjonale nettverk og organisasjoner. LAG støtter myndiggjøring av kvinner og kvinneorganisasjoners kamp for et egalitært samfunn i Latin-Amerika.

Urfolkenes kamp

Urfolkene i Latin-Amerika ble brutalt slaktet ned og brukt til tvangsarbeid i erobringstiden. Siden har de vært offer for systematisk tvangsflytting, politisk og økonomisk ekskludering, og for en total arroganse i forhold til sin kultur og sine sosiale systemer. I dag utgjør nyliberal politikk og dens rådrift på naturressurser den største trusselen mot urfolksgruppene. LAG støtter kampen mot kriminalisering av urfolkenes krav og militarisering av områdene deres.

LAG støtter urfolksgrupper sin kamp for jord og territorier. LAG støtter grunnlovsfesting av flernasjonale stater. LAG vil arbeide for at FN-deklarasjonen for urfolks rettigheter overholdes. LAG støtter den legitime representasjonen av urfolk i nasjonale og internasjonale prosesser, gjennom delegater valgt av urfolkene selv.

LAG ser viktigheten av og støtter prosessen med gjenoppreising og myndiggjøring av Latin-Amerikas urfolk og at bevegelsen kan få større slagkraft gjennom samarbeid over landegrenser.

Miljø og jordbruk

De siste to tiår har man sett en økonomisk utvikling som baserer sin vekst på en lite bærekraftig forvaltning av naturressurser og landområder. Denne utviklingen, preget av den såkalte ”grønne revolusjonen”, har gått på bekostning av urbefolkningsgrupper og småbrukere. Retten til produksjon av mat for egen befolkning, retten til vann og andre grunnleggende menneskerettigheter brytes daglig i Latin-Amerika.

I tillegg til de sosiale omkostningene har dette også resultert i omfattende miljø-ødeleggelser. Både nasjonale og utenlandske investorer/selskaper fører en aggressiv økonomisk politikk som overkjører grunnleggende prinsipper i miljøvern. Mer spesifikt kan en snakke om hensynsløs privatisering og kommersialisering av jord, skog og vannressurser.

LAG vil støtte småbrukeres og urbefolkningsgruppers kamp for en mer bærekraftig forvaltning av naturressurser. Hovedområder her er gjennomføring av jordreformer, kamp mot privatisering av vannressurser, overgang til økologisk jordbruk og stans i avskoging. Dette innebærer også å prioritere matsuverenitet framfor eksportrettet industrijordbruk. Vi understreker viktigheten av å stanse miljøfiendtlige produksjons-former som blant annet fører til ”grønne ørkener”, utpining av jord, og global oppvarming.